

JAAAR VERSLAG 2019

THEATER
DE
VESTE

EEN ONDERSCHIEDENDE PROGRAMMERING, MEER BEZOEKERS EN EEN NOG HOGERE WAARDERINGSGRAAD

2019

HET PUBLIEK WAARDEERT ONS
AANBOD MET EEN
8,4

HET PUBLIEK WAARDEERT ONZE
SERVICE MET EEN
8,2

In dit verslag geven we een overzicht van de behaalde resultaten in het jaar 2019 en zetten we een aantal opvallende zaken in de spotlight.

Het was een mooi theaterjaar waarin naast volle zalen, het 10 jarig jubileum van het jongerendansfestival Delft Moves werd gevierd, de succesvolle introductie van het Rabo Foodlab plaatsvond en de serie 'Professoren in de theaterarena' vijf jaar bestond. We hebben wederom een rijk, verrassend en toonaangevend aanbod kunnen presenteren aan een enthousiast en cultuurminnend publiek; ruim 65.000 tickets zijn verkocht voor de theaterprogrammering – dit is een stijging van 6,3% ten opzichte van 2018 – en we hebben bij al onze activiteiten in totaal 84.357 bezoekers mogen ontvangen. Naast deze mooie aantallen was er grote waardering voor het theateraangebod en werd ook de service van Theater de Veste goed beoordeeld.

Met een aantal kleine ingrepen is in 2019 een start gemaakt met de aanpassing van onze grote foyer en het Theatercafé. Ook zijn in de bedrijfsvoering, waaronder de horeca, stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Een andere, in het oog springende, verandering was de directiewissel, die medio 2019 plaatsvond. Na 15 jaar succesvol directeur te zijn

geweest bij Theater de Veste, gaf Jan Bartels het stokje over aan de nieuwe directeur Marijtje Pronk. Een wisseling van de wacht die aan de vooravond staat van een nieuwe beleidsplanperiode.

Samenwerkingen zoals benoemd in ons bedrijfsplan 'Theater de Veste, de kerk van de toekomst' (2017 – 2020) zijn in 2019 verder verstevigd en uitgebreid. Meer hierover is onder meer te lezen in de paragraaf 'College & debat' en bij 'Verbinding met de stad & regio'.

In dit document geven we een overzicht van de activiteiten, de behaalde bezoekersaantallen en stippen we hoogtepunten aan, verdeeld over de volgende onderdelen:

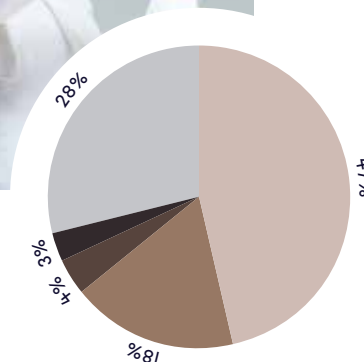
- Facts & Figures
- Genres & programma's
- Randprogrammering
- Educatie
- Verbinding met de stad & regio
- De bezoeker & publieksbereik
- Horeca & evenementen
- Theatertechniek, IT & gebouwbeheer

FACTS & FIGURES 2019

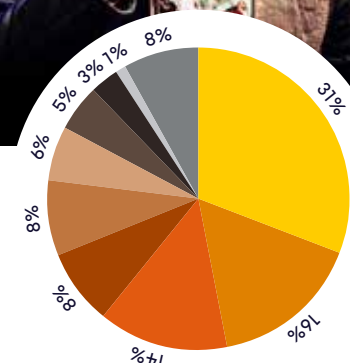
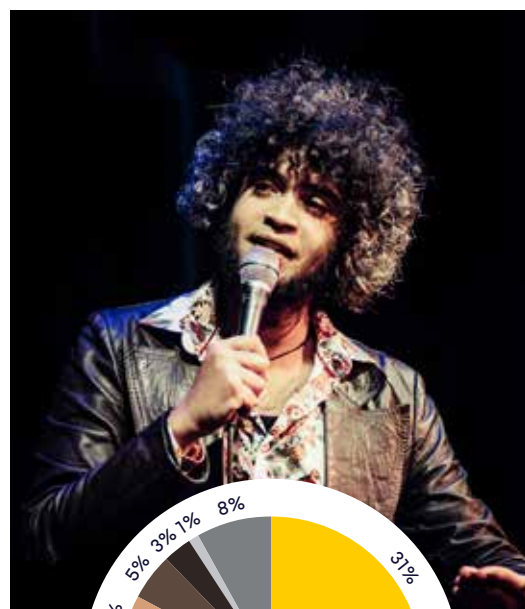
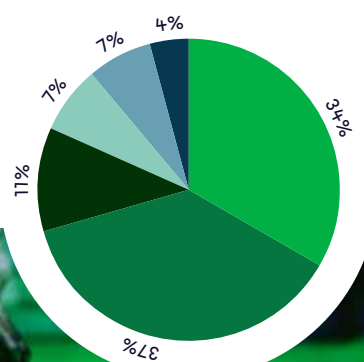
THEATERCAFÉ PROGRAMMERING

- Voorstelling
- College & debat event
- Inleiding
- Workshop
- Pubquiz
- Inleiding + eten
- Comedy Club Delft
- Lunch (Theater overdag)
- Tentoonstelling
- Overig

BEZOEKERS NAAR WOONPLAATS

- Delft
- Regio
- Den Haag
- Rotterdam
- Overig

OP LOCATIE

- Rietveld Theater - TdV programmering
- Rijswijkse Schouwburg
- Pathé
- Zuiderstrandtheater
- OPEN
- Sultan Ahmet Moskee

ACTIVITEITEN & BEZOEKERS

Theaterzaal

2019 (175x)
61.352 bezoekers
2018 (165x)
54.107 bezoekers

Verhuur

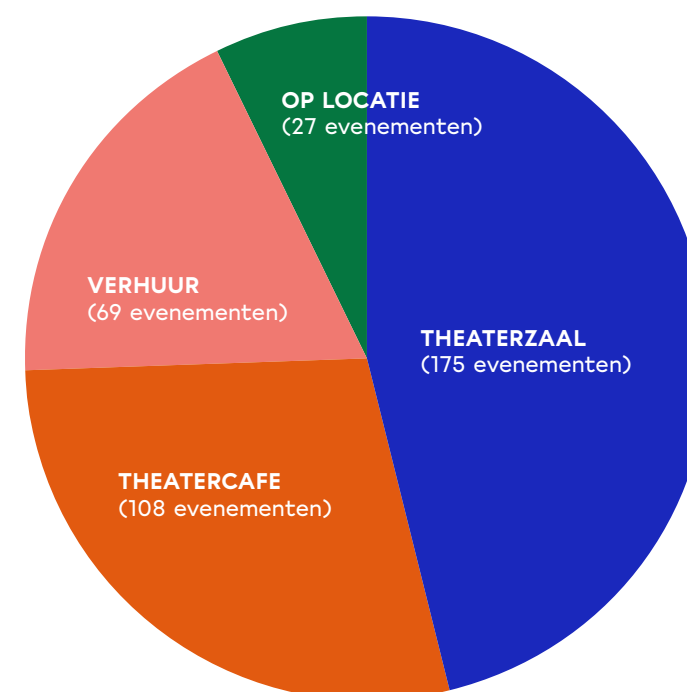
2019 (69x)
14.986 bezoekers
2018 (105x)
19.480 bezoekers

Theatercafé

2019 (108x)
7.029 bezoekers
2018 (106x)
9.291 bezoekers

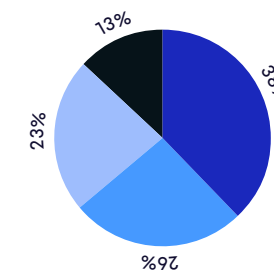
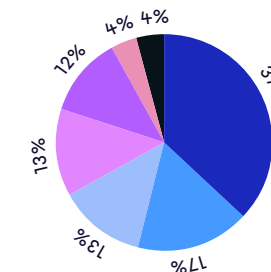
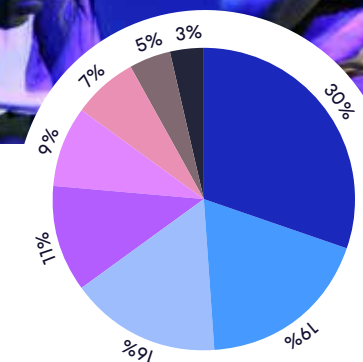
Op locatie

2019 (27x)
990 bezoekers
2018 (18x)
903 bezoekers

PROGRAMMA IN THEATERZAAL

- Cabaret
- Toneel
- Concert
- Show
- Jeugd
- Dans
- Klassiek
- College & debat

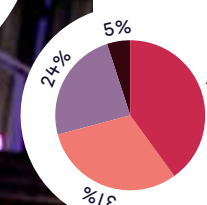
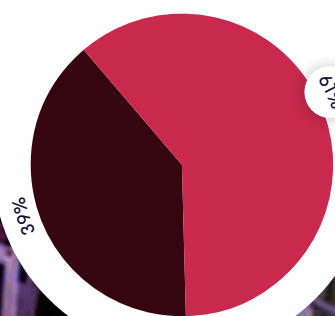

JEUGD ACTIVITEITEN

- Jeugdtheater-voorstellingen
- Schoolvoorstellingen
- Jeugdtheater events in het Theatercafé
- Workshops

COLLEGE & DEBAT

- Theatercollege
- Filosofisch café
- Professoren in de theaterarena
- Lezing
- Divers
- Politiek café
- Debat

VERHUUR

- Culturele verhuur
- Commerciële verhuur

Culturele Verhuur

- Overige culturele verhuur
- Amateur-Soc. Culturele ver.
- Schoolvoorstelling
- Voorstelling (professioneel)

GENRES & PROGRAMMA'S

Toneel

Toneel is één van de belangrijke, grote en gezichtsbepalende pijlers van ons aanbod. In 2019 hebben we in onze grote zaal 33 toneelvoorstellingen laten zien. Een divers en breed aanbod van professionele makers en voor iedereen. Geprogrammeerd met de overtuiging dat kwaliteit altijd leidt tot duurzame relaties met publiek en artiesten. Wij prijzen ons gelukkig dat we horen bij de Nederlandse schouwburgen met veel toneelpubliek, en dat wordt ook door gezelschappen en impresariaten gezien. Dit is het resultaat van continu investeren in kwaliteitsprogrammering, duurzame marketing en publieksbinding. Gezelschappen van naam en faam spelen graag in onze zaal en voor het Delftse publiek dat nieuwsgierig is en veel 'teruggeeft' aan de spelers. De succesformule zit in de sterke mix van BIS-gezelschappen en het ongesubsidieerde toneel uit het hogere kwaliteitssegment. We maakten ook ruimte voor FPK-gesubsidieerde gezelschappen met toonaangevend aanbod, zoals De Warme Winkel, BOG., Orkater, Sadettin Kirmiziyüz en Toneelschuur Producties. Een aanbod dat zorgt dat wij en ons publiek jong, fris en scherp blijven!

En wat was er afgelopen jaar weer veel moois te zien in onze zaal. Bijvoorbeeld 'Eindspel' van Theater Rotterdam, gespeeld door de beste oudere acteurs van Nederland en waarvoor het publiek in de rij stond. Of 'GAS' van Toneelgroep Jan Vos, dat de verhalen van de gaswinning in Groningen blootlegde. 'De Wereld volgens John' van het Nationale Theater besprak een gevoelig thema; de boze witte man uit de suburbs. Op de Vlaamse voorstelling 'PARA', gespeeld door Louis d'Or winnaar Bruno Vanden Broecke kregen we prachtige, ontroerende publieksreacties. 'JA' van Nasrdin Dchar was een heel persoonlijke en ook humoristische voorstelling over liefde, schaamte en cultuurverschillen. En tot slot, uit deze greep van voorstellingen, de winnaar van De Delftse Kijker 2019, onze eigen toneelpublieksprijs; geïnitieerd door onze grote Vriendenvereniging. De prijs ging naar een muzikale en sterke voorstelling: 'Noem het maar Liefde'. Een voorstelling van het BIS-gezelschap Toneelgroep Maastricht dat de afgelopen jaren een grote schare fans in Delft wist te veroveren.

Dans

In januari 2019 maakten we een wervelende start met de jubileumeditie van Stadsbal Delft. Het was voor de 10e keer dat dit leukste dansevenement van de regio, in samenwerking met Dansschool Wesseling, werd georganiseerd. Vlak daarna werd Delft verrast door de onconventionele performance 'Mechanical Ecstasy', van Club Guy & Roni en Slagwerk Den Haag. Het publiek in de leeftijd van 14 t/m 80+ ging op het grote podium van Theater de Veste uit z'n dak, samen met de dansers en musici. Een geweldige energieboost, waarmee we goed het nieuwe jaar ingingen.

Ook het Delft Moves project bestond in 2019 tien jaar: dit hebben we gevierd met een geslaagd festival in april waar, in het bijzijn van burgemeester Marja van Bijsterveldt, ruim honderd jongeren uit verschillende Delftse wijken hun danskunsten toonden op het grote podium van Theater de Veste. Deze Local Talent Stage is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de organisatie Delft voor Elkaar: een samenwerkingsverband van zorg-, sport- en welzijnspartijen. Daarnaast waren er ook battles, workshops en professionele dansvoorstellingen. Een klinkend succesnummer, vanwege de grote deelname en waardering, en niet in de laatste plaats omdat actieve deelname aan de podiumkunsten op jeugdige leeftijd het zaadje kan planten voor méér (actieve of passieve) deelname in de toekomst.

Verder werd het podium geboden aan een keur aan verschillende gezelschappen, waaronder onze vaste bespelers en topgezelschappen als Scapino Ballet Rotterdam en Conny Janssen Danst; hebben we internationale dans uit Israël gepresenteerd; en waren we voor de vierde keer trotse gastheer van de landelijke première van 'Talent on the Move' door Codarts en het Holland Dance Festival.

Jeugd & familie

Met theater kun je niet vroeg genoeg beginnen. Theater leert je over jezelf, de ander en de wereld om jou en ons heen. En is ook nog eens buitengewoon leuk en vaak grappig.

Daarom programmeren wij voor kinderen en families in Delft én uit de regio een flink aantal gevarieerde jeugdtheatervoorstellingen. Zo hadden we in 2019 voor de allerkleinsten het peuterfestival dat door meer dan duizend kinderen en volwassenen is bezocht. Een ander uitverkocht succesnummer was 'Zwijnenstal' door het BIS-gezelschap Theater Sonnevank en de Nederlandse Reisopera. De voorstelling is geïnspireerd door het bekende boek Animal Farm van George Orwell. Geweldig hoe topacteurs als Ilse Warringa en Rob Verheijen het best zware verhaal met veel humor en muziek begrijpelijk en toegankelijk voor kinderen maakten, als ook boeiend was voor volwassenen.

Bijzonder waren ook de kindercolleges. Met veel liefde en enthousiasme nemen docenten en professoren van de TU Delft kinderen mee in hun vakgebied. En gaan na de lezing met de kinderen actief aan de slag. Menig docent is verrast en verbaasd door de parate kennis van het jonge publiek. Ook hebben we in de schoolvakanties kleine voorstellingen in het Theatercafé geprogrammeerd. Dit is zeer goed bevallen en gaan we doorzetten. Veel jeugdtheatervoorstellingen omlisten wij met een randprogramma zoals bijvoorbeeld een workshop, meet & greet of openbare repetitie. Ook hebben we het afgelopen jaar diverse spelletjes voor in de foyer aangeschaft die de beleving en het middagje uit extra versterken. Wat al een tijdje opvalt, ook landelijk, is dat ouders veiligere keuzes lijken te maken. En minder snel

voor het meer artistieke jeugdtheater, denk aan Theater Artemis, kiezen. Wij vinden dat erg jammer en blijven prikkelen op de magie van het theater en de kracht van de verbeelding. Het is de uitdaging publiek iets te laten kiezen dat ze niet kennen, maar waardoor ze achteraf blij verrast zijn. Voor deze voorstellingen hebben wij bewust onze prijzen verlaagd. Het is nog te vroeg om over resultaten te kunnen spreken, maar de belangstelling lijkt aan te trekken.

College & debat

Het genre College & debat is niet meer weg te denken uit onze programmering. Zowel qua aantal events als wat betreft de inhoud van de programma's die we maken. De ambitie om het podium van Delft te zijn op het gebied van debat en kennis (met veel ruimte voor ontmoeting, zingeving en persoonlijke ontwikkeling) krijgt steeds meer gestalte. De vraag van het publiek is groot, de activiteiten zijn veelal uitverkocht. Ook hebben partners, waarmee wij de programma's op inhoud maken, vertrouwen in ons. Dit leidt tot stevige en wederkerige samenwerkingen. Een deel van het programma wordt op voorhand vastgelegd, ontwikkeld en opgenomen in de seizoensbrochure. Het overige deel wordt scherp op de actualiteit gemaakt en geprogrammeerd. De activiteiten vinden plaats in zowel de Theaterzaal als het Theatercafé.

In 2019 hebben we in De Groene Amsterdammer een nieuwe sterke partner gevonden, en met Het Haagsch College en Studium Generale van de TU Delft de samenwerking geïntensiveerd. Met De Groene Amsterdammer hebben we op initiatief van Studium Generale een debatavond georganiseerd over ‘surveillance capitalism’. Deze samenwerking is goed bevallen en voor theaterseizoen 20|21 staan nieuwe avonden geprogrammeerd.

De TU Delft/Studium Generale is onze vaste, grote partner waarmee intensief wordt samengewerkt en veel programma’s worden bedacht en ontwikkeld. De samenwerking leidt tot dusdanige vruchtbare resultaten, dat we besloten hebben deze uit te breiden. In het beleidsplan 2020-2024 wordt dit verder uit de doeken gedaan. De filosofische cafés die we maandelijks met Studium Generale programmeren kunnen rekenen op groot publiek onthaal. Wij merken dat we een leemte opvullen in Delft waar het gaat over vragen met betrekking tot zingeving en persoonlijke ontwikkeling. Bekende filosofen als Lammert Kamphuis en Ignaas Devisch spraken in het theater over empathie en hoe je filosofie kunt inzetten voor een weergaloos leven.

Met Het Haagsch College is de samenwerking hechter geworden en hebben wij meerdere uitverkochte avonden neergezet. Bijvoorbeeld het theatercollege van Rutger Bregman, waarvoor de kaarten niet aan te slepen waren. Deze historicus en opiniemaker van De Correspondent onderbouwde in zijn college waarom de mens deugt en van nature kiest voor het goede. Ook hebben we met Het Haagsch College politieke cafés opgezet, waarin bekende sprekers de landelijke- en wereldpolitiek tegen het licht houden. De lokale politiek laten wij buiten beschouwing, dit wordt door onze Bèta Balie-partner TOP Delft al jaren goed opgepakt en neergezet. Ook wetenschap en techniek zijn het afgelopen jaar volop aan bod gekomen. Van een luchtig populair wetenschappelijk college door Lieven Scheire over ons DNA, tot diverse inhoudelijke presentaties en lezingen in ‘Professoren in de theaterarena’. Daar spraken we met verscheidene hoogleraren, onder andere over vlieschaamte, filterbubbels en echokamers.

Rabo Foodlab

In september 2019 is het Rabo Foodlab officieel van start gegaan. De Rabobank is de hoofdsponsor van Theater de Veste en zoekt naar een meer inhoudelijke manier om het theater te steunen, door middel van activiteiten die ook passen bij de aard en de doelstellingen van de bank. Zij omarmden ons idee voor een Foodlab: een themalijn in onze programmering over ons voedsel: wat eten we, waar komt het vandaan en wat eten we in 2040: het zijn actuele vragen die de samenleving bezighouden en in het Rabo Foodlab aan bod komen. We kiezen hierbij voor diverse vormen: van toegankelijke workshops, bijzondere exposities, smakelijke proeverijen en samen eten, tot inhoudelijke lezingen en discussies. Voorbeelden van programma’s zijn de

kookdemonstratie van de Haagse kok Pierre Wind waarin hij een nieuwe manier van koken presenteerde, die goed is voor zowel milieu als de portemonnee. Bijzonder was de lezing annex het experiment van, de internationaal veelgevraagde fooddesigner, Chloé Rutzerveld. Zij verraste het publiek met haar unieke en creatieve manier van denken over het ‘eten van morgen’. Daarbij was ook tien dagen een mini-expositie van haar werk te zien in het Theatercafé.

Cabaret

Cabaret is niet alleen ongekend populair vanwege de grote reeks topcabaretiers met een zeer hoog humorgehalte, hun voorstellingen zijn eveneens een uitstekende slijpsteen voor de geest en worden daarom bijzonder hoog gewaardeerd. In het jaar 2019 hebben we 67 voorstellingen gepresenteerd. Naast 53 cabaretvoorstellingen in de grote zaal van Theater de Veste (bezettingsgraad 90%), vonden er ook succesvolle nationale en internationale comedyavonden in ons Theatercafé plaats en hebben we 8 keer aanstormend cabarettalent geprogrammeerd in het Rietveld Theater.

Voor onze cabaretprogrammering blijft onverminderd van kracht dat wij het beste tonen wat Nederland op dit vlak te bieden heeft; we hebben ruimte voor zowel de grote gevestigde namen, de festivalwinnaars, als voor opkomende talenten die over een paar jaar Theater Carré bestormen. Zo verwelkomden we in 2019 onder anderen Poelifinario-winnaar Tim Fransen, het gezelschap Rundfunk, Peter Pannekoek, Daniël Arends, Paulien Cornelisse, Henry van Loon, Micha Wertheim, Arjen Lubach en Neerlands Hoop-winnaar Patrick Laureij, naast Youp van ’t Hek, Marc-Marie Huijbregts, Brigitte Kaandorp, Theo Maassen en Claudia de Breij. Cabaretiers vinden het fijn spelen in Delft, naar zeggen vanwege het slimme en ‘snelle’ publiek. Delft mag trots zijn dat wij stevast opgenomen worden in de tourlijsten.

Muziek

Theater de Veste heeft een sterke concertprogrammering die uitblinkt in z’n verscheidenheid. Dit gaat van uitbundige tributeshows tot intieme akoestische concerten en van popmuziek tot klassiek. In 2019 boden we ons podium aan onder meer The Kik, Anneke van Giersbergen, LAKSHMI, Paul de Munnik, Bertolf, Janne Schra en Frank Boeijen. Gezien de belangstelling gaan we kijken of uitbreiding mogelijk is.

De klassieke muziek heeft in onze concertprogrammering een status aparte. Voor de kamermuziekconcerten op zondagochtend, weten we een grote en constante groep muzikliefhebbers te enthousiasmeren. Dit heeft in 2019 een goede boost gekregen door opname van een selectie kamermuziekconcerten in het aanbod van ‘We Are Public’ (www.wearepublic.nl). Hiermee vond ook verjonging van het publiek plaats. De zondagochtendconcerten worden aangevuld met meer incidentele klassieke muziekprogrammering

op andere momenten - zoals een avond met zangeres Tania Kross - en operabezoek aan het Zuiderstrandtheater. Naast de top van de nationale kamermuziekensembles en musici die hun opwachting maken binnen ons kamermuziek-aanbod, ontvangen wij geregeld internationale solisten, waaronder in 2019 violist Michael Foyle en pianist Maksim Stsura. Verder vond een onvergetelijk optreden plaats door het Alma Quartet en boden we jong getalenteerde musici, zoals pianist Nikola Meeuwsen, Oskar Back en concours winnaar violist Niek Baar een podium. Traditiegetrouw wordt het laatste concert in de serie in mei ingevuld door Liza Ferschtman, als opmaat naar het Delft Chamber Music Festival waar zij artistiek leider van is. In 2019 had zij de artistieke leiding eenmalig overgedragen aan bariton Thomas Oliemans die daarmee de opmaat van 2019 verzorgde.

Show

Onder de noemer ‘show’ presenteren wij een rijke schakering aan voorstellingen. Ook in 2019 was hierbij het paradepaardje ons Festival Visuals. Binnen dit festival vertonen we (internationaal) toptheater; visueel sterke voorstellingen waarin opzienbarende beelden de toon voeren. Door het ‘language no problem’ karakter is dit aanbod geschikt voor een groot publiek en uitermate toegankelijk voor de grote groep internationals die Delft en de regio Haaglanden rijk is. In 2019 presenteerden we op het gebied van internationale producties spraakmakende gezelschappen als Familie Flöz uit Duitsland, Machine de Cirque uit Canada, La Faux Populaire uit Frankrijk, Race Horse Company uit Finland, The 7 Fingers uit Canada en Circo Aero uit Finland en Nieuw-Zeeland. Ook de Nederlandse en internationaal toonaangevende maker Jakop Ahlbom (winnaar van de publieksprijs De Delftse Kijker) is met zijn gezelschap onderdeel van dit aanbod en ieder seizoen bij ons te zien.

Daarnaast kende het genre ‘show’ in 2019 ook voorstellingen van populaire namen als de koningin van de typetjes Tineke Schouten, Ashton Brother Pepijn Gunneweg, zanger Martijn Fischer en podiumdiva Ellen ten Damme.

RANDPROGRAMMERING

Wij geloven in theater dat onderdeel is van het leven en van ons dagelijks bestaan. En we zoeken naar manieren om de voorstellingen die wij presenteren beter te begrijpen, te laten bekijken en daarnaast te zorgen voor een gezellige avond uit. Theater dat ver begint voordat het toneelboek opgaat en niet is afgelopen na het slotapplaus. Vandaar dat wij diverse rand- of contextprogramma's ontwikkelen, die de avond tot een complete avond uit maken. Dit moet in de toekomst steeds meer uitmonden in een amorse festivalsfeer waar verschillende disciplines door elkaar lopen, elkaar versterken en zorgen voor een ultieme theaterbeleving.

De manieren waarop we dit doen en gedaan hebben, zijn legio. Bijvoorbeeld een talkshow rondom de voorstelling 'GAS' met diverse gasten, gepresenteerd door journalisten van de NOS. In de talkshow werd dieper ingegaan op de gaswinning in Groningen en de energietransitie. Van een totaal andere orde is een karaokeavond waarbij het concert in de theaterzaal naadloos overging in een gezellige avond in het Theatercafé, waarbij tussen publiek contact en ontmoetingen ontstonden. Bij veel theater- en dansvoorstellingen organiseren we inleidingen, nagesprekken, workshops, shared diners en ontmoetingen met makers. Op deze manier brengen we het getoonde werk dicht bij ons publiek en zorgen we voor meer verdieping, kennis, plezier en (onderlinge) ontmoeting bij de toeschouwers en tussen makers, acteurs en publiek. Onze jeugdvoorstellingen hebben we aangekleed met workshops en diverse spelletjes in de foyer en zo maken we een middag naar het theater tot een ware belevenis, en ons theater tot een plek waar je niet alleen theater ziet, maar ook elkaar ontmoet.

Educatie

Met kunst en cultuur kun je niet vroeg genoeg beginnen en niet laat genoeg stoppen, dat is ons motto. Kinderen en jongeren leren door (podium-)kunsten anders naar mensen en situaties kijken. Dat geldt eveneens voor volwassenen, want goede kunst prikkelt, opent en verbreedt jouw horizon. Vandaar dat wij (theater)educatie niet zien als alleen iets voor kinderen, maar voor een heel leven lang en dus ook voor volwassenen.

Voor de educatie aan kinderen zijn DOK educatie en Stichting Klaswerk onze belangrijkste partners. Met deze organisaties hebben wij voor het tweede jaar het spraakmakende event 'De Delftse Jeugdtroonrede' ontwikkeld. Een speciale invulling van Prinsjesdag, waarbij juist kinderen hun eigen Troonrede schrijven en op het grote podium van Theater de Veste presenteren. De Jeugdtroonrede 2019 stond in het teken van zorg voor ons milieu en de samenleving. Daarnaast bezochten wederom honderden kinderen de schoolvoorstellingen die DOK educatie in Theater de Veste programmeert. Met Stichting Klaswerk maken wij zes keer per jaar kindercolleges, met steeds een ander (wetenschappelijk of cultureel-maatschappelijk) thema.

Middelbare scholieren van verscheidene scholen uit Delft, Pijnacker, Den Haag en omgeving bezoeken in groepsverband onze reguliere voorstellingen. Ook in 2019 hebben wij bij verschillende voorstellingen uit ons theateraanbod veel leerlingen mogen ontvangen. De 'reguliere' bezoekers van deze voorstellingen waarderen dat er jongeren in de zaal zitten. De variëteit in leeftijden geeft deze avonden een meerwaarde. Ook voor middelbare scholieren bieden we, naast activiteiten onder schooltijd, in de vrije tijd rondom theatervoorstellingen workshops aan die verdiepend zijn op het thema van de voorstellingen.

Vanzelfsprekend zetten wij ons in Delft in om studenten te binden aan het theater. Wij geloven dat theater je creativiteit en denkracht kan prikkelen en daarnaast een plek kan zijn van ontmoeting en interactie. Factoren die kunnen aansluiten bij de behoeftes van studenten en voordelen op kunnen leveren, voor hen als mens alsook voor hun studie. We hebben een studentencommissie die ons helpt de studenten te bereiken, met het juiste aanbod en passende communicatietools. Ook bieden wij een speciaal kortingstarief voor studenten. Met de studentencommissie zijn we bezig met de ontwikkeling van diverse randprogramma's, die de theateravond extra verdieping en verrijking bieden. Dit gaan we in de nabije toekomst uitbouwen.

Volwassenen bedienen we op het gebied van educatie door middel van de randprogramma's rondom de voorstellingen (zie randprogrammering) en door de jaarlijkse toneelcursus die dit jaar in het teken stond van het leven en werk van

Shakespeare. Daarnaast bieden we voor ouderen en alleenstaanden de mogelijkheid om in de middag voorstellingen te bekijken en samen te lunchen. Dat doen wij in samenwerking met het Rietveld Theater. Het is de wens deze doelgroep meer op inhoud bij het theater te betrekken.

Wij hechten veel waarde aan het inzetten van educatie in het theater. Rondom de voorstellingen en programma's, maar het gaat wat ons betreft nog verder dan dat. Kunst en cultuur en in het bijzonder theater mag breed in het

DNA van de samenleving uitgezet worden, niet alleen bij de mensen die met kunst opgegroeid of anderszins ermee bekend zijn. Educatie speelt bij deze kennismaking een grote rol: een kennismaking van jong tot oud. Educatie kan juist die duiding en context of dat plezier bieden die de drempel verlaagt. Helaas ontbeert het ons op dit moment, met 4 uur per week aan personele inzet in educatie-uren, aan voldoende fte's om onze ideeën hieromtrent te kunnen uitvoeren. We zijn plannen aan het ontwikkelen om hierin meer en beter te kunnen voldoen.

VERBINDING MET DE STAD & REGIO

Wij zijn hét podium van Delft en nemen binnen de cultuur in onze stad en de regio een stevige plek in. Veel Delftenaren kennen ons, voelen zich thuis en een deel van de inwoners bezoekt ons zelfs regelmatig. Het verzorgingsgebied van Theater de Veste gaat verder dan alleen Delft, zo'n 18% van ons publiek komt uit de omliggende gemeenten en ook uit Den Haag is een deel van ons publiek (4%) met regelmaat te gast.

We scoren goed in ons bereik in aantallen mensen, maar we willen graag een nog breder publiek bereiken in onze stad. We zijn hiermee op de goede weg en zien nog veel mogelijkheden die in de toekomst nog verder ontwikkeld kunnen worden. Wij vinden het belangrijk dat we toegankelijk zijn voor iedereen uit Delft. En maken ons daar sterk voor, met speciaal geprogrammeerde voorstellingen, op maat gemaakte programma's, community-building, activiteiten rondom voorstellingen en ons communicatie- en prijsbeleid. Veel in samenwerking en met hulp van diverse organisaties en instanties uit de stad. Dit beleid willen wij in de (nabije) toekomst verder vormgeven en uitbouwen.

Gemeente Delft

Onze belangrijkste stakeholder, samenwerkingspartner en financier is de Gemeente Delft. Met deze partner van betekenis voeren we goed het inhoudelijke gesprek over onze missie en activiteiten. Activiteiten die we ontplooiën voor de stad, het publiek, de Delftenaren. We voelen ons hierin bijzonder gesteund.

Vrienden & Businessclub

Onze grootste ambassadeurs en meest trouwe theaterbezoekers steunen Theater de Veste als Vriend of begunstiger van de Businessclub van Theater de Veste. De steun is onontbeerlijk en een fantastische impuls voor de cultuur in Delft; het komt direct ten goede aan programmering en exploitatie van het theater. Hierdoor houden we de kwalitatieve (internationale) programmering op een hoog peil en werken aan de aantrekkelijkheid van ons huis. De Businessclub Theater de Veste bestaat uit een twintigtal bedrijven en organisaties en de groep Vrienden van Theater de Veste telt maar liefst 1.800 huishoudens (één van de grootste van Nederland). Dat maakt ons trots.

SHS Delft en Voedselbank

Zoals in het vorige jaarverslag was te lezen, hebben wij ons voor langere tijd gecommitteerd aan SHS Delft en de Voedselbank. Afgelopen maart hebben we samen met Het Nationale Theater een programma met SHS Delft ingezet rondom de voorstelling 'Onze Straat'. Ouderen en ex-daklozen kregen een week voor de voorstelling op locatie een ontmoetingsavond/workshop aangeboden. De week daarop werd een groep bewoners opgehaald om naar het theater te gaan. Daar kregen ze van de theaterdirecteur een rondleiding door het gebouw en waren vervolgens VIP-gasten bij de voorstelling. Op dit moment zijn gesprekken gaande voor nog meer samenwerking. Met de Voedselbank wordt gezocht naar een goede manier om de cliënten te betrekken bij het theater. Vrijwilligers van de Voedselbank worden met enige regelmaat uitgenodigd voor voorstellingen.

Béta Balie & TU Delft

Wij maken samen met TU Delft, Studium Generale, TOP Delft, Prinsenkwartier en Delfts Design onderdeel uit van de Béta Balie: een platform dat wij mede hebben opgericht. Binnen de Béta Balie maken we programma's die gaan over de verbinding tussen maatschappij, wetenschap en techniek.

Haagsch College

Het Haagsch College maakt programma's die zorgen voor verdieping op het nieuws. In een paar uur word je bijgepraat door hoofdrolspelers en goede analisten over de thema's die het nieuws beheersen. In 2019 hebben we met hen onder andere Rob de Wijk in een politiek café over China en een uitverkocht theatercollege door Rutger Bregman geprogrammeerd. De samenwerking beviel van beide kanten goed, Het Haagsch College wil graag een platform in de stad Delft, en dit heeft geresulteerd in diverse events.

Stichting Klassewerk

Deze stichting is onze fijne partner voor de kindercolleges: een fenomeen dat bijna nergens anders in Nederland te zien is. Op inhoud en uitvoering wordt goed met elkaar overlegd. Met Stichting Klassewerk en DOK organiseren wij ook de Jeugdtroonrede.

Cultureel- en maatschappelijke partners

Eén van onze belangrijke culturele partners is De VAK/DOK. We werken met hen op verschillende vlakken samen, waaronder activiteiten voor het Delft Moves project. Daarnaast maakt De VAK/DOK voor uiteenlopende optredens gebruik van ons podium. Dit loopt van presentaties door cursisten tot de programmering van voorstellingen voor scholieren. Verder stellen we het theater ook ter beschikking en verhuren het aan diverse maatschappelijke organisaties, en zijn we het huis voor verscheidene amateurverenigingen uit de stad en regio die bij ons hun voorstellingen tonen. Deze verhuringen hebben geen commerciële insteek, maar een maatschappelijke. Wij zien ons theater als plek van de stad en zijn burgers: waar mogelijk binnen onze drukke programmering, bieden wij tegen een schappelijk tarief plek aan sociaal-culturele activiteiten. Eveneens met de gedachte dat niet iedereen de weg naar theater vanzelfsprekend vindt, en er juist via een dergelijke verhuring een tweede kennismaking, met bezoek aan een voorstelling kan plaatsvinden. Zo vinden sommige bezoekers hun weg naar voorstellingsbezoek nadat ze zelf eerst een keer met een amateurvereniging op het podium hebben gestaan. Daarnaast bekijken wij per voorstelling welke maatschappelijke groeperingen we kunnen binden aan ons theater. Zo hebben we veel contact met GGZ Delfland en doen we mee aan de week van de psychiatrie. Voor Theater Overdag hebben we veel contact met diverse ouderenbonden uit Delft en regio. Bovenstaande zijn slechts enkele voorbeelden van de samenwerkingen die we aangaan.

Delft voor Elkaar en Delft Moves

Wij zijn bijzonder trots op de fijne samenwerking met Delft voor Elkaar. Tijdens het eerdergenoemde Delft Moves festival hebben maar liefst 120 kinderen en jongeren uit zeven Delftse wijken in een voortraject drie maanden lang elke week dansles gekregen. Ze werkten allemaal toe naar een optreden op het grote podium in Theater de Veste, in aanwezigheid van de burgemeester. Theater de Veste heeft als organisator van het Delft Moves festival de wens uitgesproken om in de toekomst hier een vervolg aan te geven.

Theater Overdag & Rietveld Theater

Theater de Veste is partner in het Theater Overdag project van het Rietveld Theater. Speciaal voor iedereen die – om wat voor reden dan ook – 's avonds niet naar het theater kan. We bereiken hiermee onder anderen senioren, alleengaanden en alleenstaanden. Op beide podia worden overdag theatervoorstellingen aangeboden, met de mogelijkheid voor de bezoekers om een gezamenlijke lunch te nuttigen. Een succesvolle samenwerking, die zijn tweede seizoen beleefde.

Regionale partners en samenwerkingsverbanden

Medewerkers van Theater de Veste hebben zitting in de Marketingkamer, wat een samenwerkings-, collectieve marketing- en overlegorgaan is tussen verschillende partners van de stad Den Haag en de regio Haaglanden. Ons theater neemt ook jaarlijks deel aan het Uit Festival Den Haag, bij de start van het culturele seizoen. Bij dit evenement is in 2019 een bijzonder creatieve en vruchtbare samenwerking ontstaan tussen Marketing Delft, evenementenbureau De Burgemeesters en verschillende Delftse culturele partners waaronder Theater de Veste.

Delftse Jeugdtroonrede

Delft Moves

DE BEZOEKER & PUBLIEKSBEREIK

Wij zijn er voor ons publiek. Zonder publiek geen voorstellingen, concerten en legio aan andere activiteiten. Onze marketingaanpak en -activiteiten zijn er primair op gericht om met de bezoekers in contact te zijn en te komen. In deze paragraaf geven we onder meer inzicht in de bezoekerswaardering, waar men vandaan komt en onze publieksbenadering.

Waar komen onze bezoekers vandaan?

Theater de Veste vervult een belangrijke regiofunctie. Zo'n 65% van onze bezoekers komt uit Delft en de ons omliggende gemeenten (regio). Op theateravonden vindt er ook losse kaartverkoop plaats, waarbij niet wordt geregistreerd waar men vandaan komt. Een groot deel hiervan bestaat uit Delftenaren, die spontaan naar het theater toekomen. Opvallend is dat wij ook publiek aantrekken uit Den Haag en Rotterdam en andere gemeenten. Deze belangstelling heeft te maken met drie factoren die vaak uit onze publieksreacties naar voren komen: de hoge kwaliteit van het aanbod, de kwaliteit van de publieksservice die gepaard gaat met een persoonlijke benadering en de uniciteit van een groot deel van het aanbod (elders niet te zien).

Raad van Advies en publieksreacties

Theater de Veste doet gedurende het seizoen continu onderzoek onder zijn bezoekers; naar hoe de service en het programma-aanbod wordt ervaren. In 2019 gaf de bezoeker gemiddeld een 8,4 voor het programma (2018: 8,3) en een 8,2 voor de service (2018: 8,0). We voeren een open dialoog met ons publiek; of dit nu gaat om een kritische reactie of negatieve ervaring en ook bij positieve feedback en waardering. Wij monitoren onze werkwijzen en service ook door middel van een Raad van Advies. Deze klankbordgroep bestaat uit acht leden. We laten hen reflecteren op onze huidige diensten en activiteiten en bespreken met de raad ideeën voor de toekomst. Het is bijzonder waardevol wanneer bezoekers uit verschillende geledingen meekijken en feedback geven. Specifiek voor de studentenpopulatie bestaat er een studentencommissie, die ons bijstaat in programmaontwikkeling en marketing richting hun collega studenten.

Belangrijkste informatiebron

Uit onderzoek onder onze bezoekers komt naar voren dat de bezoekers nog steeds de seizoensbrochure als belangrijkste informatiebron gebruiken voor de aanschaf van tickets (2019: 18,17% | 2018: 20,2%). De website is veruit het belang-

rijkste ticketingmiddel en komt op de tweede plaats als belangrijkste informatiebron. Dit heeft ons in 2019 wederom doen beslissen om samen met het prijswinnende communicatiebureau Vruchtvrles een brochure te produceren. En daarnaast te blijven investeren in een gebruiksvriendelijke online service.

Website als marketingplatform

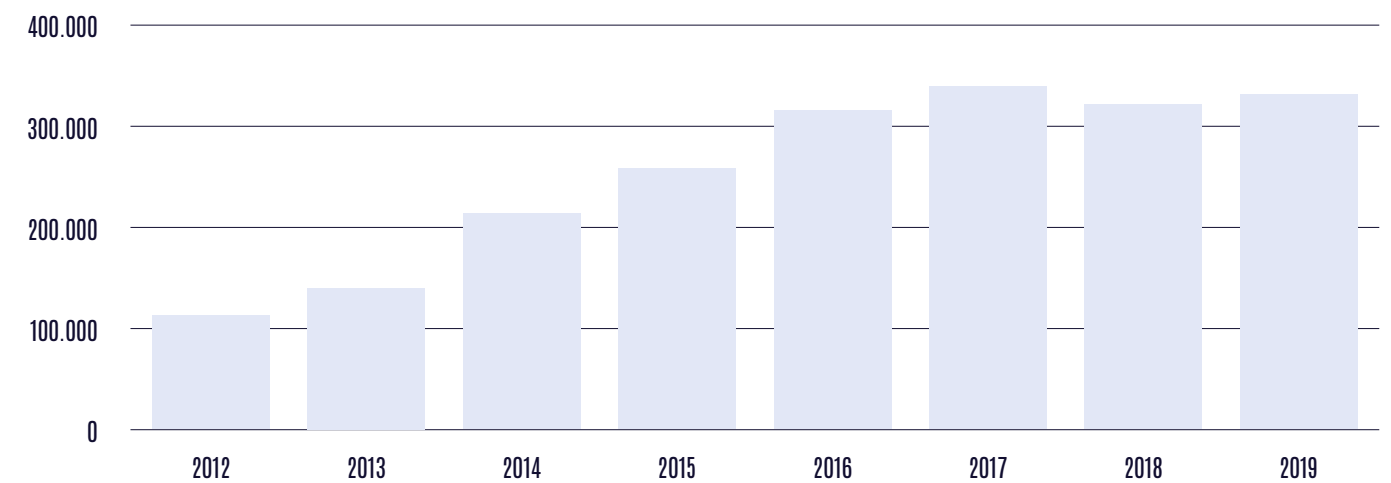
Onze website maakt onderdeel uit van het web- en marketingplatform Peppered, waarop ruim vijftig theaters en concertzalen zijn aangesloten. Het is een platform dat technisch continu wordt geactualiseerd en geüpdatet. Het platform hanteert een constructie waarbij een middelgroot theater als Theater de Veste – naast eigen verbeteringen aan de website – kan meeliften op grote investeringen van partners zoals het Luxor Theater, De Doelen, Theater Rotterdam, Het Nationale Theater en Muziekgebouw aan het IJ. Dat biedt een groot voordeel voor ons, ook in 2019. Verder is de mobiele variant van de website onder handen genomen en zijn er AVG-updates uitgevoerd.

We investeren in online marketing op financieel en inhoudelijk vlak om de innovatieve mogelijkheden die online marketing biedt zo goed mogelijk te benutten. Hierin zijn het bedrijf Peppered en zijn klanten (collegatheaters) belangrijke partners. Zij staan ons bij met expertise en onderling vindt kennisuitwisseling plaats. Verder hebben we in het afgelopen jaar inhoudelijke online marketingkennis opgedaan via bezoeken aan marketingcongressen, kennissessies en door middel van webinars.

Website bezoek

Het website bezoek lijkt zich te stabiliseren (2019: 328.765 sessies en 203.789 gebruikers | 2018: 325.866 sessies en 204.864 gebruikers | 2017: 340.758 sessies en 233.440 gebruikers). Vorig jaar maakten we een melding van een daling, die het gevolg was van een andere manier van meten door Google Analytics. Er is een andere en meer strikte manier van analyseren toegepast en er is anders gemeten, dan in de jaren ervoor. Wel is de conversion rate omhoog gegaan, wat betekent dat er meer conversies zijn per 100 bezoekers dan het jaar ervoor. De totale online opbrengst van het afgelopen jaar is gestegen met 14%, vergeleken met de totale online opbrengst van het jaar er voor (in 2018 was dat een stijging van 8% ten opzichte van 2017).

ONLINE BEZOEKEN PER JAAR

Google Grants

Theater de Veste maakt al enkele jaren gebruik van Google Grants. De online opbrengst die we via deze weg konden genereren middels Google Ads is 10% van de totale online opbrengst en een stijging van 18% in vergelijking met vorig jaar.

Online interactie met de bezoekers

Theater de Veste is online actief, onder meer op Social Media-kanalen zoals Facebook, Instagram en Twitter. Dit levert uitstekende exposure van ons aanbod op en goede en constante traffic naar onze website. We kunnen groepen potentiële bezoekers heel gericht bereiken en volgen. Andersom krijgen we van bezoekers ook directe feedback en waarderingscijfers. Via bijvoorbeeld Google Maps geven mensen online een 4.4 op een score van 1 (slecht) tot 5 (uitstekend). Op Facebook en Tripadvisor is dit bij beide een 4.5. Onze bezoekers zoeken via deze platforms ook meer en meer

de interactie op met het theater. In het licht hiervan maken we graag gebruik van 'Conversational Marketing', dat gericht is op een directe en 1-op-1 interactie met de bezoekers. Wij proberen hiermee de betrokkenheid te stimuleren, klantloyaliteit te ontwikkelen en ons klantenbestand te laten groeien. We verwachten in de nabije toekomst hier nog verder stappen in te kunnen nemen.

YouTube kanaal

In 2018 heeft Theater de Veste zijn YouTube kanaal deels uit handen gegeven aan twee jonge tieners. In 2019 is dit pilotproject geëvalueerd en is afgesproken de samenwerking tot minimaal 2020 voort te zetten. De YouTubers Demi & Quinten zetten onder meer premièreverslagen, winacties en extra c.q. achtergrondinformatie over het theateraanbod online. Zie voor voorbeelden: www.theaterdeveste.nl/youtube

HORECA & EVENEMENTEN

Als houder van de landelijke publieksprijs ‘meest gastvrije theater van Nederland’ grote gemeenten (2016 - 2017) hebben we onze eer hoog te houden. Wij doen onze uiterste best om ons publiek een uitstekend bezoek te laten hebben bij Theater de Veste. We zijn blij dat onze gastvrijheid wordt gewaardeerd en zoals eerder vermeld kregen we voor onze service in 2019 een 8,2 van onze bezoekers. Verder kwam veelvuldig uit ons publieksonderzoek in 2019 naar voren dat men bijzonder te spreken is over de fijne en vriendelijke sfeer in het theater; de persoonlijke benadering en de toegankelijkheid; het pauzedrankje en de behulpzaamheid van de medewerkers. Ons horecapersoneel bestaat voor een groot deel uit studenten, veelal studierend aan de TU Delft, maar ook aan verschillende HBO- en MBO-opleidingen.

Onze horecavoorziening maakt volwaardig deel uit van de (rand-)programmering en van de complete avond uit die we creëren voor ons publiek. Zo wordt bij een aantal toneelvoorstellingen een diner met inleiding aangeboden, zijn er bierproeverijen en kunnen bezoekers een nazitarrangement bestellen. Er wordt samengewerkt met I CHANGE en Instock die zich beide inzetten om foodwaste te verminderen. Instock levert verschillende biertjes, gemaakt van onder andere aardappelschillen en oud brood. Met I CHANGE werken we samen om nieuwe verantwoorde productkeuzes toe te voegen aan ons assortiment. Er zijn gesprekken met potentiële, nieuwe leveranciers gaande, om zoveel mogelijk duurzaam, lokaal en vrij van verspilling te ondernemen.

Dé evenementenlocatie van Delft

Culturele, maatschappelijke en commerciële partijen huren de foyers en/of de grote zaal van Theater de Veste voor verschillende evenementen voor een divers en uiteenlopend publiek. Dit zijn vaak nieuwe en interessante doelgroepen die we niet altijd met onze programmering in huis halen. Waar mogelijk integreren we ons aanbod (podiumkunsten en/of College & debat) met een verhuring.

De sociale en culturele verhuur huisvestte onder andere optredens van diverse amateurverenigingen, schoolvoorstellingen, een SBBO-dag over oudermishandeling, het Keerpunt festival, het congres Werkwaardig Werkse en de grote, duurzame Vintage Kilo Sale.

De TU Delft boden wij ruimte voor grote (meerdaagse) internationale congressen, waaronder over Mechanical Maritime and Materials Engineering, een Aerospace-bijeenkomst en het Europadebat. Ook studenten huren graag de theaterzaal. ACCS Delft heeft een talentenshow voor 300 Chinese studenten georganiseerd en Virgiel en Delftsch Studenten Tooneel Gezelschap DSTG speelden vijf nagenoeg uitverkochte voorstellingen in de theaterzaal. Tijdens de OWEE-week werd de Colleetour in Theater de Veste gehouden met liefst vijf shows op een dag voor alle eerstejaars studenten.

Commerciële bedrijven uit Delft en omgeving huren het theater graag voor trainingen, bijeenkomsten voor relaties en personeelsfeesten. Zo gaf Top Desk een informatieve bijeenkomst voor medewerkers. Vond er een personeelstraining aan medewerkers van Rijkswaterstaat plaats, verzorgden we het Fox IT personeelsfeest en ontvingen we relaties uit het hoogste segment van de Rabobank voor een informatieve bijeenkomst.

Voor een complete en onderscheidende invulling van al deze evenementen wordt er veel met lokale cateraars en leveranciers samengewerkt. Hierin spelen biologische producten en duurzaamheid een steeds belangrijkere rol.

THEATERTECHNIEK, IT & GEBOUWBEHEER

Theatertechniek

Theater de Veste wil niet alleen goede service bieden aan het publiek, ook de bezoekende gezelschappen, artiesten en huurders van ons pand willen wij zo goed mogelijk van dienst zijn. Het is daarom van groot belang dat we op theatertechnisch gebied up-to-date zijn en kunnen voldoen aan de wensen die aan ons gesteld worden. In 2019 zijn enkele noodzakelijke investeringen en vervangingen op theatertechnisch gebied gedaan; zoals de aanschaf van twee lichttafels, een mengtafel en een beamer. Helaas is het niet gelukt om alle noodzakelijke investeringen uit te voeren. Zo was er bijvoorbeeld geen mogelijkheid om het geluidssysteem van de grote zaal te vervangen; een punt van aandacht en dit verdient in de nabije toekomst uitvoering.

Het valt de laatste jaren op dat de eisen die worden gesteld door onze bespelers en huurders steeds hoger worden; het gaat hier om theatertechnische middelen en kennis van de technici. Ook merken we steeds meer dat de vierkante meters van zowel het toneel als de zaal te krap zijn voor veel theatergezelschappen. Om alles goed te kunnen blijven realiseren, leveren deze punten een extra belasting op voor de afdeling techniek.

IT

Op IT-gebied stond 2019 in het teken van het verbeteren van het netwerk, vervangingen hebben plaatsgevonden en onderdelen zijn opnieuw ingericht. Ook op het gebied van IT-veiligheid zijn er aanpassingen gedaan. Voor een deel lopen de werkzaamheden nog door in 2020. Verder zijn we in 2019 overgestapt op een nieuwe telefooncentrale, omdat het oude systeem niet meer voldeed. Het een en ander dient nog verder geoptimaliseerd te worden in 2020. Met partners als I&O (systeembeheer), Peppered (website) en Seatgeek (ticketingsysteem) hebben we stappen ondernomen om op het gebied van de AVG up-to-date te blijven.

Gebouwbeheer

In 2019 is een begin gemaakt met het aanpakken van het voorhuis: de grote foyer en het Theatercafé. Met beperkte middelen is gewerkt aan aanpassingen om een sfeer te creëren die meer eigentijds is en minder gedateerd aandoet. We hebben dit kunnen realiseren dankzij financiële ondersteuning van onze Businessclub en de Vrienden van Theater de

Veste. De uitvoering hiervan is in 2019 gestart en de aanpassingen zullen in zijn geheel klaar zijn medio 2020. Hiermee zijn we beter toegerust op een goede ontvangst van ons publiek en maken wij ons gebouw aantrekkelijker voor verhuringen.

Er is een grote aanpassing gedaan op het gebied van de luchtbehandeling en verwarming. De CV-ketel uit 1995 is vervangen door een nieuw systeem dat naar verwachting minder gas zal verbruiken en het levert ook minder uitstoot op. Het vervangen van de ketel was niet mogelijk binnen het bestaande budget, wat heeft geresulteerd in een extra uitgave. Verder is tijdens het onderhoud aan ons luchtbehandelingssysteem naar voren gekomen dat de besturing vervangen dient te worden voor het jaar 2023, aangezien vanaf dan geen ondersteuning meer is voor dit verouderde systeem. Ook werden we geconfronteerd met het faillissement van Trekwerk - het bedrijf dat verantwoordelijk is voor onze trekkenwand. Hierdoor was er tijdelijk geen onderhoud voorhanden aan de trekkenwandinstallatie; iets dat een zorgelijke situatie was in 2019. Begin 2020 heeft het bedrijf een doorstart kunnen maken. Het is nog niet duidelijk wat de consequentie is voor de middellange termijn en een nieuw contract dat moet worden afgesloten.

Over het algemeen is het onderhoud van, en investering in het gebouw en de techniek een punt van zorg. Het onderhoud en de vervanging lopen achter, dit is merkbaar en zichtbaar. Denk bijvoorbeeld aan de eerder genoemde vervanging van het geluidssysteem in de grote zaal, maar ook aan een investering in licht bij de theatertechniek, onderhoud aan vloeren en schilderwerk en het aanpassen van de publiekstoiletten. Ook de aanpassing van het voorhuis zoals aan het begin van dit hoofdstuk omschreven kon, met slechts beperkte middelen worden uitgevoerd. Om inzicht te krijgen in de staat van het onderhoud, wordt in de eerste helft van 2020 een onderzoeksbureau in de arm genomen om een nulmeting te doen, op basis waarvan wij kunnen beslissen wat nodig is en waar stappen in ondernomen moeten worden.

Theater de Veste

Bezoekadres: Vesteplein 1, Delft

Postadres: Asvest 1, 2611 PK Delft

Vormgeving: Loes Hilhorst – Studio Enkelvoud

Omslag: Vruchtvlees – Digital, Strategy & Design

www.theaterdeveste.nl

Businessclub Theater de Veste

Rabobank Zuid-Holland Midden - Hoofdsponsor

ParkerenDelft - Founder

de Bruyn Financieel Adviseurs B.V. - Partner

EBH Legal Advocaten & Mediators - Partner

Westvest Notarissen - Partner

Ruitenburg Accountants & adviseurs - Partner

A.J. Prins Kantoorvakhandel - Zakenvriend

Van Der Leeuw Optiek B.V. - Zakenvriend

De Vos Timmerwerk - Zakenvriend

Loodgietersbedrijf W.A. Kuipers B.V. - Zakenvriend

Gemeente Delft, Economie - Zakenvriend

Kunstwacht - Zakenvriend

T. Kleijweg Holding B.V. - Zakenvriend

Peppered - Zakenvriend

Hoveniersbedrijf Louis van der Meijden - Zakenvriend

Hampshire Hotel Delft Centre - Zakenvriend

Zwaard Bouw en Industrie B.V. - Zakenvriend

Schoonmaakbedrijf Boonman BV - Zakenvriend

Tremani - Zakenvriend

AB InBev - Zakenvriend

Dank

Theater de Veste bedankt zijn samenwerkingspartners, sponsors, subsidiënten, Vrienden en adverteerders.